

31.12.2014

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul III, 2014 (date provizorii)

Proiectul de elaborare a balanței de plăți pentru anul 2014 în baza cerințelor metodologice noi conform Manualului FMI Balanța de plăți și poziția investițională internațională, ediția a-VI-a (MBP6), inițiat de Banca Națională a Moldovei în trimestrul II, 2014, continuă.

Elaborarea balanței de plăți (BP) după MBP6 presupune modificări importante atât privind prezentarea articolelor balanței de plăți, cât și introducerea unor principii noi de elaborare a acestora.

Pentru trimestrele I, II și III ale anului 2014 au fost compilate două variante ale balanței de plăți, conform cerințelor MBP5 (pentru utilizatorii interni, publicată pe pagina web a BNM) și conform noilor cerințe ale MBP6 (pentru raportare oficială către FMI și diseminare, publicată și pe pagina web a BNM).

În nota analitică comentariile privind balanța de plăți sunt prezentate paralel pentru ambele variante, asigurând, astfel, pregătirea treptată a utilizatorilor acestor statistici la schimbările de prezentare și esență implementate, oferind, totodată, suportul metodologic necesar interpretării corecte a datelor elaborate conform noilor cerințe.

Prezentarea conturilor internaționale ale Republicii Moldova pentru trimestrele I, II și III, 2014 (date provizorii), inclusiv balanța de plăți conform metodologiei MBP6

În perioadă ianuarie – septembrie 2014, economia Moldovei și-a continuat evoluția pozitivă, PIB-ul real majorându-se cu 4.7 la sută, producția globală agricolă a crescut cu 8.6 la sută, producția industrială – cu 4.7 la sută, investițiile în activele materiale pe termen lung - cu 2.1 la sută. În luna septembrie 2014, indicele prețurilor de consum a constituit 101,8 la sută, față de luna decembrie 2013.

Mediul economic extern al țării de la începutul anului a fost caracterizat prin scăderea prețurilor mondiale la produsele alimentare și la petrol în condițiile deprecierei monedelor naționale ale principalilor parteneri comerciali. Pe piața valutară a continuat devalorizarea leului moldovenesc față de dolarul SUA și EURO și rublei rusești față de dolarul SUA. Majoritatea partenerilor din UE, precum și multe alte țări (Elveția, Belarus, Pakistan, Liban, China) au majorat cererea de bunuri moldovenești în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Concomitent au existat și factori cu influență negativă asupra exportului, în special măsurile restrictive din partea Rusiei, precum și conflictul armat din Ucraina.

Liberalizarea din 28 aprilie 2014 a regimului de circulație în UE pentru cetățenii Moldovei a favorizat creșterea importului de servicii: transport, turism și altele.

În perioada ianuarie-septembrie 2014, deficitul **contului curent** a înregistrat 228.20 mil. USD, în scădere cu 43.0 la sută față de ianuarie-septembrie 2013, iar raportat la PIB a înregistrat 3.8 la sută față de 6.8 la sută în aceeași perioadă a anului precedent. Diminuarea deficitului de cont curent a avut loc pe seama majorării soldului pozitiv al veniturilor (cu 2.6 la sută) și al transferurilor curente (cu 10.0 la sută). Excedentul veniturilor și transferurilor curente a acoperit deficitul comerțului exterior cu bunuri și servicii în proporție de 89.2 la sută.

ADIȚIONAL conform MBP6

În primele 9 luni ale anului 2014, volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a constituit 4,830.02 mil. USD conform MBP6, în comparație cu 5584.82 mil. USD conform MBP5. Diferența de 754.80 mil. USD a fost determinată de diferențele de la export (excluderea valorii "bunurilor după prelucrare" și adăugarea valorii „exportului net de mărfuri negociate peste hotare”), precum și de cele de la

import (excluderea „bunurilor pentru prelucrare”). De asemenea, din comerțul cu bunuri (atât export, cât și import) s-au exclus și „reparațiile de bunuri”.

Conform metodologiei MBP6, în balanța comercială se înregistrează separat și valoarea reexportului, care în ianuarie – septembrie 2014 a atins cifra de 275.14mil. USD, deținând o pondere în totalul exportului de 21.2 la sută.

În ianuarie - septembrie 2014, volumul **comerțului exterior cu bunuri** (FOB-FOB) a constituit 5,584.82 mil. USD, diminuându-se cu 2.2 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2013, pe seama scăderii valorii atât a exporturilor, cât și a importurilor, respectiv cu 1.1 și 2.6 la sută.

Exportul de bunuri în ianuarie – septembrie 2014 a înregistrat 1,747.57 mil. USD, din care în trimestrul III, 2014 - 569.16 mil. USD.

Principalele destinații pentru mărfurile din Republica Moldova au rămas România, Rusia, Italia, Belarus, Germania, Ucraina, Marea Britanie, Elveția, Turcia, Polonia, unde au fost livrate bunuri în proporție de 78.6 la sută din totalul exporturilor.

Exportul de bunuri în țările UE, conform datelor vamale, a crescut în primele 9 luni ale anului 2014 cu 14.9 la sută, deținând o cotă de 52.1 la sută în totalul exporturilor, față de 45.2 la sută în aceeași perioadă a anului trecut. Importul de bunuri din UE a crescut cu 7.2 la sută (prețuri CIF), majorându-și cota în totalul importurilor comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 4.9 p.p., până la 56.0 la sută.

Exportul de băuturi alcoolice, în ianuarie-septembrie 2014, s-a diminuat cu 30.0 la sută, constituind 130.58 mil. USD, din care - 37.03 mil. USD constituie consecințele embargoului impus de Rusia.

Importurile de resurse energetice (fără energie electrică) s-au diminuat cu 3.8 la sută, inclusiv valoarea importului de gaz natural cu 6.3 la sută.

În primele 9 luni ale anului 2014 s-au importat mărfuri în valoare de 3,837.25 mil. USD, în scădere cu 2.6 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Principalii furnizori de bunuri pentru Republica Moldova au fost România, Rusia, Ucraina, Germania, Turcia, Italia, China, Belarus, Polonia, Ungaria, valoarea cumulată a importurilor din aceste țări constituind 80.6 la sută din total.

Deficitul comerțului cu servicii în primele 9 luni ale anului 2014 a constituit 30.23 mil. USD față de excedentul de 13.39 mil. USD în 9 luni ale anului precedent, ca urmare a creșterii importului cu 3.4 la sută, exporturile serviciilor diminuându-se cu 2.9 la sută.

ADIȚIONAL conform MBP6

În primele 9 luni, 2014 balanța serviciilor a înregistrat, conform metodologiei MBP6, un excedent în valoare de 90.09 mil. USD, față de deficitul înregistrat conform MBP5. Diferența ține de adăugarea în MBP6 a valorii serviciilor de prelucrare a materiei prime ce aparțin altora, acestea majorând semnificativ valoarea serviciilor prestate (128.12 mil. USD) și respectiv îmbunătățesc balanța serviciilor. În totalul exporturilor serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparțin altora dețin o pondere de 14.9 la sută din total.

Serviciile de transport și călătoriile dețin în continuare ponderi semnificative atât în valoarea importului (35.9 la sută și 38.6 la sută, respectiv), cât și a exportului (34.1 la sută și 21.9 la sută).

Serviciile financiare cuprind un nou articol: servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) care constau din acea parte din dobândă care reprezintă costul implicit al intermedierei financiare. În MBP5 valoarea SIFIM nu era calculată separat de dobândă - se includea la venituri, pe când în MBP6 se calculează pentru împrumuturile acordate și depozitele acceptate de către instituțiile financiare. Astfel, valoarea dobânzilor se împarte în dobândă pură (inclusă la venituri primare) și SIFIM (inclus la servicii).

Valoarea excedentului înregistrat în ianuarie – septembrie 2014 la venituri a constituit 603.90 mil. USD, în creștere cu 2.6

la sută față de aceeași perioadă a anului precedent.

Compensarea pentru muncă și transferurile personale primite din străinătate de către rezidenți în ianuarie – septembrie au totalizat 1453.75 mil. USD, în creștere cu doar 1.0 la sută față de perioada similară a anului precedent. Din restul lumii, valoarea compensării pentru muncă și transferurile personale (cu o pondere de 33.9 la sută în total) au crescut cu 5.4 la sută, iar din țările CSI valoarea acestora a înregistrat o diminuare de 1.0 la sută (din Ucraina au scăzut cu 43.2 la sută, din Rusia însă suma s-a majorat cu 1.9 la sută). Raportul dintre suma compensării pentru muncă și a transferurilor personale primite din străinătate de către rezidenți și PIB a constituit 24.5 la sută, fiind aproximativ la nivelul primelor trei trimestre ale anului trecut.

Veniturile din investiții s-au soldat în ianuarie-septembrie 2014 cu ieșiri nete de 164.76 mil. USD, în descreștere cu 9.8 la sută. Dividendele plătite investitorilor direcți străini s-au micșorat cu 48.4 la sută, situație inversă veniturilor reinvestite, care au crescut cu 51.9 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut.

ADIȚIONAL conform MBP6

În ianuarie – septembrie 2014, veniturile primare au înregistrat un sold de 603.91 mil. USD. Valoarea veniturilor din alte investiții a fost prezentată cu separarea SIFIM: în trimestrul III, 2014 - 17.96 mil. USD, în trimestrul II, 2014 – 15.27 mil. USD, iar în trimestrul I, 2014 – 14.26 mil. USD. Informativ însă se prezintă și cifra totală înainte de excluderea SIFIM. Separat au fost prezentate veniturile din active de rezervă, care au însumat 20.85 mil. USD în primele 9 luni, 2014.

Transferurile curente au înregistrat, în ianuarie - septembrie 2014, un excedent în valoare de 1,287.81 mil. USD, în creștere cu 10.0 la sută față de perioada similară a anului 2013. Intrările s-au majorat cu 10.4 la sută, însumând 1,402.66 mil. USD, iar ieșirile – cu 15.6 la sută, până la 114.85 mil. USD.

Ponderea majoră în totalul intrărilor este deținută de transferurile angajaților (45.4 la sută), urmată de transferurile guvernamentale (16.3 la sută). Asistența tehnică acordată Republicii Moldova de către organismele internaționale și guvernele străine în formă de granturi și consultanță a fost evaluată la 324.42 mil. USD, de 1.7 ori mai mare decât în primele 9 luni ale anului 2013.

ADIȚIONAL conform MBP6

Veniturile secundare (MBP5 – transferuri curente) în primele 9 luni, 2014 au însumat un excedent de 1,184.36 mil. USD. Schimbarea majoră ține de transferarea unei sume considerabile (104.84 mil. USD pentru 9 luni, 2014) de la venituri secundare la contul de capital (proiecte investiționale).

Contul de capital și financiar în ianuarie-septembrie 2014 s-a soldat cu intrări nete în sumă de 221.78 mil. USD, cu 22.1 la sută mai puțin decât în anul precedent.

Contul de capital a înregistrat în ianuarie-septembrie 2014 ieșiri nete în valoare de 41.73 mil. USD, în creștere cu 54.0 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut, datorită transferurilor persoanelor care pleacă la trai permanent peste hotare.

ADIȚIONAL conform MBP6

Contul de capital a înscris un excedent de 104.90 mil. USD în primele 9 luni, 2014, proiectele investiționale deținând ponderea majoră în totalul intrărilor (conform MBP6, transferurile persoanelor care pleacă la trai permanent peste hotare au fost excluse din contul de capital).

Indicatorul „capacitatea netă(+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)” a înregistrat o necesitate de finanțare de 247.86 mil. USD.

Contul financiar pentru 9 luni ale anului 2014 s-a soldat cu intrări nete de 263.51 mil. USD, în descreștere cu 15.5 la sută

față de ianuarie-septembrie 2013.

Activele externe (creanțele) au crescut în bază netă cu 258.89 mil. USD, în special datorită majorării activelor în formă de alte investiții (cu 339.78 mil. USD).

Pasivele externe (angajamentele) s-au majorat în bază netă cu 522.40 mil. USD, ca urmare a creșterii intrărilor de investiții străine directe în economia națională, a obligațiunilor băncilor licențiate față de nerezidenți în formă de valută și depozite, a angajamentelor în formă de credite comerciale.

ADITȚIONAL conform MBP6

Toate articolele contului financiar au fost prezentate în valoare netă ca diferența dintre „procurarea netă de active financiare” și „acumularea netă de angajamente”, fiind grupate pe sectoare instituționale și pe scadențe.

Soldul contului financiar (capacitatea netă(+)/ necesarul net(-) de finanțare”) în primele 9 luni ale anului 2014 indică o necesitate de finanțare externă de 263.51 mil. USD. Activele financiare au crescut în bază netă cu 262.30 mil. USD, în special datorită majorării valutei și depozitelor (cu 406.81 mil. USD). Angajamentele s-au majorat în bază netă cu 525.81 mil. USD, ca urmare a creșterii de angajamente la investiții directe (227.48 mil. USD) și la valută și depozite (264.40 mil. USD).

Investițiile directe peste hotare, preponderent în formă de participare a investitorilor autohtoni la capitalul social al companiilor străine, în perioada ianuarie-septembrie 2014, au înregistrat ieșiri nete de 13.09 mil. USD. Intrările nete de investiții directe străine în economia națională au fost estimate la un nivel de 144.07 mil. USD sau cu 23.0 la sută mai puțin decât în perioada respectivă a anului trecut.

Agenții economici autohtoni au împrumutat de la companiile afiliate 80.92 mil. USD (cu 24.4 la sută mai puțin decât în ianuarie-septembrie 2013). Rambursările conform orarului au constituit 117.98 mil. USD sau de 1.9 ori mai mult decât pentru aceeași perioadă a anului precedent.

Stocul de investiții străine directe acumulat la sfârșitul lunii septembrie 2014 a fost evaluat la 3,630.00 mil. USD, din care capitalul social și venitul reinvestit dețin o pondere de 74.8 la sută (împrumuturile intragrup (alt capital) – 25.2 la sută).

În distribuția geografică a capitalului social acumulat, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoritară – 52.9 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 11.3 la sută din totalul capitalului social acumulat, din alte țări – 35.8 la sută

Principala activitate economică care a beneficiat de investiții străine rămâne activitatea financiară (25.2 la sută), urmată de industria prelucrătoare (22.3 la sută).

ADITȚIONAL conform MBP6

Investițiile directe prezentate în baza activelor și pasivelor (spre deosebire de principiul direcțional prevăzut de BPM5) au însumat, în ianuarie - septembrie 2014, o valoare net negativă de 210.98 mil. USD, angajamentele au crescut cu 227.48 mil. USD, iar creanțele doar cu 16.50 mil. USD.

În componența altor investiții, pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2014, au fost înregistrate creșteri nete atât la activele externe (cu 339.78 mil. USD), cât și la obligațiuni (cu 369.61 mil. USD).

Obligațiunile în formă de depozite ale nerezidenților au crescut în bază netă, pe parcursul primelor 9 luni 2014, cu 264.40 mil. USD, din care în trimestrul III, 2014 cu 151.0 mil. USD.

Împrumuturile străine pe termen lung în ansamblu pe sectoare au înregistrat, în ianuarie-septembrie 2014, rambursări nete în sumă de 81.62 mil. USD, comparativ cu situația din perioada similară a anului trecut, când acest indicator a reflectat trageri nete în valoare de 184.24 mil. USD. În primele 9 luni ale anului 2014 doar sectorul guvernamental a

înregistrat trageri nete de împrumuturi străine, de la organisme internaționale în valoare de 60.75 mil. USD

Activele oficiale de rezervă s-au micșorat de la începutul anului 2014 în urma tranzacțiilor efective (calculate la cursul zilnic) cu 92.22 mil. USD, pe seama diminuărilor înregistrate în trimestrele I și III (în trimestrul II s-au înregistrat majorări). Schimbările de preț la aurul monetar și la hârtiile de valoare au influențat majorarea stocului activelor de rezervă cu doar 1.32 mil. USD, pe când fluctuația ratei de schimb a valutelor originale față de USD a dus la diminuarea semnificativă a stocului activelor de rezervă (cu 76.61 mil. USD). La 30.09.2014 nivelul lor a atins valoarea de 2,653.12 mil. USD, ceea ce acoperă 5 luni de import de bunuri și servicii.

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la sfârșitul lunii septembrie 2014 a rămas net debitoare și a constituit 5,423.63 mil. USD, majorându-se față de sfârșitul anului precedent cu 1.8 la sută. Activele externe (4,197.67 mil. USD) au crescut de la începutul anului cu 3.5 la sută, iar obligațiunile (9,621.30 mil. USD) - cu 2.6 la sută. Stocul obligațiunilor față de nerezidenți a depășit stocul creanțelor externe de 2.3 ori.

Datoria externă brută a Republicii Moldova la 30 septembrie 2014 a înregistrat 6,827.56 mil. USD, în creștere cu 2.3 la sută față de începutul anului. Datoria publică și public garantată (1,742.81 mil. USD) reprezintă 25.5 la sută din totalul datoriei, în descreștere cu 1.8 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 5,084.75 mil. USD, din care cea pe termen scurt, mai vulnerabilă la riscuri externe, reprezintă 53.6 la sută.

Detaliile privind evoluția conturilor internaționale (balanța de plăți, poziția investițională internațională și datoria externă) pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

[Balanța de plăți pentru trimestrul III, 2014 \(date provizorii\)](#) ^[1]

[Poziția investițională internațională la sfârșitul trimestrului III, 2014 \(date provizorii\)](#) ^[2]

[Datoria externă pentru trimestrul III, 2014](#) ^[3]

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanța de plăți, anul 1998 pentru poziția investițională internațională și anul 2000 pentru datoria externă:

[Balanța de plăți](#) ^[4]

[Poziția investițională internațională](#) ^[5]

[Datoria externă a RM](#) ^[6]

See also

Tags

[conturi internaționale](#) ^[7]

[Poziția Investițională Internațională](#) ^[8]

[Datoria Externă](#) ^[9]

[comerț exterior](#) ^[10]

[cont curent](#) ^[11]

[active oficiale de rezervă](#) ^[12]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/51280>

Related links:

[1] <http://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-trimestrul-iii-2014-date-provizorii> [2]
<http://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-trimestrului-iii-2014-date-provizorii> [3]
<http://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-pentru-trimestrul-iii-2014> [4]
<http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro> [5]
<http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro> [6]
<http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro> [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=conturi internationale](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=conturi+internationale) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Poziția Investițională Internațională](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziția+Investițională+Internațională) [9] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Datoria Externă](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria+Externă) [10] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=comert exterior](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=comert+exterior) [11] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=cont curent](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=cont+curent) [12] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=active oficiale de rezervă](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=active+oficiale+de+rezervă)